

Nro 4.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Juliushnak 12-dik napján 1793.
esztendőben.*

*Gaston Frantziákhoz küldött manifestumának
hátra maradt része.*

Hogyha szerentséltenségből történne, mellyről még csak gondolkodni is fájdalmas dolog, hogy a' nemzet továbbá is magát tsábitatni, továbbá is tulajdon java eránt vakoskodni, és tulajdon szabadságnak ellent állani kívánna: magának tulajdoníthattya, ha mind azoknak a' gonoszoknak, mellyek a' hadakozásból következni szoktak, áldozattá válnak. Kéntelenek lesznek a' szomszéd hatalomságok, vele mint ellenséggel bánni, hozzá fegyverrel nyúlani, és a' hadakozásnak kemény törvénye szerint, az

erőszakot erőszak tétellel vissza verni, és minden hatalmokban lévő eszközökkel élni, azoknak az akadályoknak, mellyek őket törvényes és nemes feltevésekben hátráltathatnak, elhárításokra.

Annakokáért a lakosoknak valóságos hasznok és boldogságok azt kívánnyá, hogy magokat tsupor-tonként egyesítsék a hatalmaságoknak seregeivel, és azokkal a Frantziákkal, kik egyedül oly fel tétellel jöttenek az országba, hogy őket a rubságnak kötele alól fel oldozzák, nekik valóságos boldogságot szerezzenek, mellyel ők borségesen élhetnek, kiváltképen ha minden gyűlölséget és vilongást, mellyek a jó rendnek helyre állítását akadályoztatják, letejédenek.

Mint hogy pedig lehetetlen volna azon betses jóval sokáig élni a népnek, hanemha a vallás öbalmának, az igazságnak, és a hatalmaság igazgató formájának, melly 14 száz éftendőktől jogva szüntelen tartott magát alá vetendi: ahozképest minden igaz Frantziák hivattatnak, a király iszentelen gyilkosainak, a kik tudillik fejedelmeknek halálára voksoltanak, meg fogattatásokra, az ifjú királynak, és a királyi familiának szabadságba való helyheztetésekre, azoknak minden szerenstéltenségtől leendő meg öltalmazásokra, mellyért kiváltképen Páris városának kellek jól állani, ha magát végső el puszttitatasra ki nem akarja tenni.

Frantzia Ország.

Ennekelötte minteggy egy hólnappal említettük, a Párisi N. Gyűlésnek azt a végezését, melly szerént minden gazdag lakos tartozzon töke pénzének mértéke szerént bizonyos summa pénzt adni a közönséges társaság szükségeinek ki pótolására. Ez a végezés, közönségesen nagy érzékenséget és zenebonát okozott néhány osztályokban, kiváltképen Fr. Orzágnak déli tartományában, melly által minden tekinteteket el vezítették a Jakobinusok. Juniusnak 24 napján újob-

han elő vette e' dolgot a' N. Gyűlés, és következendő gyengébb végzéseket hozott. — 1. Hogy 1000 millió livra vétetlenszen ugyan fel költson, de nem a' töke pénznek és örökségnek, hanem az esztendei jövedelemnek, fekvő jószágoknak, és kereskedésnek mértéke szerént. — 2. A' házasok, kiknek 10 ezer livrán, és a' nőtelenek, kiknek hat ezer livrán felől való esztendei jövedelmek nintsen, semmit se tartozzanak fizetni. — 3. Ezen végzés után 14 nap múlván köteles legyen minden Frántzia lakos esztendei jövedelmét maga Előjárói előtt ki jelenteni.

Marsiliából igen kedvetlen hírt ment a' N. Gyűlés füleibe, kétség kívül ezt is a' fellyebb említett tárgyról való végezés okozta. Tudniillik, sokan nehezen szenvedvén a' nemzet képviselőinek egymással való perpatvarkodásokat, és despotismusokat, az új Constitutió szerént bé vitetett Előjárókat, hivatalyaiktól meg fosztották, és a' régieket tették vissza helyeikre. E mellett 600 fegyveres embert küldöttek Párisba a' Jakobinusoknak meg zablázásokra, reménylvén, hogy míg azok Párisba érkeznek, egynéhány ezer emberre fog Izámok Izaporodni. Más városok is követték Marsiliának példáját, és követeiket küldvén hozzájok, Izövetséget akarnak velek kötni. *Lyon*, és *Montpellier* is öszve szövetekeztek velek, egyedül *Toulon* városa állandó a' N. Gyűléshez való hívségében. *Normandia* tartomány minden Párisal való éggyeiséget félbe szakasztotta.

Páris városának néhány osztályai szükségesnek lenni itilték az új Constitutióról tett jegyzéseiket a' N. Gyűlés eleibe vinni, melly miatt nem kis lárma támadott az ülésben, és azt hányta a' N. Gyűlésnek előülője az Osztályok szószóllóinak szemeikre, hogy ők a' Fr. köz társaság' ellenségeinek húrján beszélénének. Eggyiknek közzülök mingyárt el is kellett onnan távozni, a' többi meg kínáltatott a' le ülésel. — Kis Británia *Orient* nevű városának küldöttyei világosan ki

mondották a' N. Gyűlés előtt, hogy Május utolsó napjának történetei (a' midőn t. i. a' Jacobinusokon a' republicanusok erőt vettek, és 27 tagjai a' N. Gyűlésnek tömlőtökre hányattanak) nagy érzékenységet okoztanak a' nép között, és hogy fegyveres kézzel mennek néhány osztályok Páris felé. Generál *Wimpfen Fenix* Párisba citáltatván a' hadi minister által, azt felelte, hogy ő kézzel békeséget szerezni, hogy kis Britannia nem függetlenségnek állaptyát, hanem közönséges társaságot kíván; hogy a' N. Gyűlésnek szükség volna Májusnak utolsó napján tett végeztéseit vissza húzni; nem másként, hanem 60 ezer emberrel lehetne nékie Párisba menni s. a. t. Mellyre nézve mingyárt az végeztetett, hogy ő hivatalyától meg szoltattafson, és a' Normandiai seregeknek kormányozása töle el vételsen. *Boyet* egy nevezetes Párisi pénzváltó, a' Fr. köz társaság ellenségeivel való titkos tizborázással vádoltatván, árestomba tétetett. *Brisót*, a' ki az Anglusok, és Hollandusok ellen inditatott hadakozásnak fő oka vala, kemény fogságra vitetett.

Azon írásban, mellyet *Damurier* Brüsszelben írt, és útasított a' Párisi N. Gyűléshez, nemcsak despotismussal és kegyetlenséggel, hanem héjjába való negédséggel is vádollya a' népnek képviselőit. Nevezetesen, hogy ők nagy meg elégedéssel vóltanak, halván, hogy a' *Madagaskari* fejedelmetske különös indulattal viseltetik, a' Fr. nemzethez, és hajóira három szinü vitorlákat függefztetett fel (c). Hogy ezt 's ehez hasonló történeteket többire a' népnek el áltatására mivel

(c.) Madagascar egy szép, és e' világon leg nagyobb sziget, Afrikában az Aethopiai tenger között fekszik, mellyet 1506 esztendőben találtanak fel a' Portugallusok. Nemcsak riskásával, narantsal, tizironnal, dinnyével, hüvelykes veteménnyel, gyapottal, nádmézzel, gyömber-

a' N. Gyűlés; hogy a' midőn néhány szeretsen férfiak és aszonymok musika pengés alatt meutenek volna a' Gyűlés palotájában, egy 114 ezrtendős szeretsen aszonymt az Előülő le ültetett, és meg is tsokolta volna, azért, mivel 11 fiait adta a' közönséges társaság szolgálatyára; hogy a' midőn Páris városának osztályai aszonymok őrizete alatt jelentenek volna meg a' Gyűlésben, és meg közönték volna az új Constitutionnak végbe vitetését, velek égygyütt ezt kiáltották a' Nemzetnek képviselői: — *Éllyen a' közönséges társaság! Éllyenek a' nadrágtalanok! éllyen a' N. Gyűlés!* s. a. t. Nem tsuda, azt veti hozzá utólyára *Dumurier*, mivel a' N. Gyűlésnek mostani Előülője *Herbois* hajdan egy érdemes Comédiás volt.

Múlt hólnapnak 27 napján egy különös jegyzés adatott által a' Párisi Tanátsnak, melly egy *O-Conel* nevű ember írásai között találtatott, 's a' mint mondatik, a' szeretsétlen XVI Lajos király gyóntató papjától került. Midőn *Malesherbes* rendel elő lzámlálta volna a' király előtt azoknak neveiket, a' kik az ő meg ötlettetésére, vagy életben meg tartására voksoltanak, és egyzersmind tsudálkozott volna azon, hogy *Manuel* is nem volt volna az elsőbek közül, így szólott a' király: „Én, úgymond, azon nem tsudálkozom, hanem *Pethionon* bámúlok. Múlt

rel, sáfránnal, és dohánnyal, hanem ezüsttel, arannyal és drága kövekkel is bővölködik. A lakosok rész szerént pogányok, rész szerént Mahometanusok. Hoffza 220, szélefsége pedig 70 mélföld. Sok apró tartományokra vagon fel osztattatva, és mindenik különös királyka által igazgattatik, a' királykát maga választya a' nép magának. Itten volt ama sok bújdósásairól, és viszontagságairól ismeretes Benyovszky is király, hánnek történeteiz elegen tudják hazánkban.

„ Septembernek kezdetében, midőn szintén ezen
 „ asztalka mellett ülnek, inné jókor reggel jön-
 „ nek hozzám *Pethion*, *Manuel*, és *Kersaint*, 's
 „ ekként szólottanak hozzám: Mindnyájan oda
 „ vagyunk, semmi nints, a' mi a' Prusziái ki-
 „ rályt Párisba való jövetelében meg akadályoz-
 „ tathassa. Hanem attól kell félnünk, hogy a' mi-
 „ dőn 10 óránira leszen a' városból, mind engemet,
 „ mind a' királyi familiát, meg ne öllye a' nép,
 „ és az ellenség eleibe ne vigye fejünket. Le-
 „ hetetlen másként ettől a' vézedelemtől meg
 „ menekednünk, hanemha a' Bruasvigiai hertzeg
 „ kormánya alatt lévő seregeit ki vijjendi az or-
 „ szágból; hogy ha én arra vehetném ötöt, te-
 „ hát a' városnak fő polgár mestere és előjárói
 „ a' Prusziái királyhoz küldendő levelemben ar-
 „ ra köteleznék magokat, hogy ők engemet bá-
 „ torságos helyre fognának vinni.

Gaston a' rojalistáknak fő vezérek nagy elő-
 menetelt teszen Frantzia Országának déli tartomá-
 nyaiban. — Manifestumának közönséges sé tétele
 után tsuportonként mennek hozzá a' lakosok, 's
 fognak a' patrioták ellen fegyvert. Szükségesnek
 lenni itilem E. Olvasóimmal ötöt meg ismertetni.
 Ő egy okos és alkalmatos hadi tiszt — nemte-
 len ágyból született ember — a' Fr. revolucionának
 kezdetén a' Hannóviai nevet viselt regementnél
 fő Strázsa mester volt, nagy barátja *Bouille*
 Generálnak, és nem utolsó azok közül, a' kik
 a' szerentsétlen XVI *Lajos* királyt ki akarták az
 Országból szöktetni. Nem költözött ki hazájából,
 hanem olly végből maradt ottan meg, hogy
 principiumai szerént szolgálhasson annak. Igen
 jó officirjei vagynak néki, a' kik vele egygyütt
 tudják a' patrióta vezéreknek hadi mesterségben
 tett hibáikat használni. Seregeinél szoros fenyi-
 téket tart — katonái hivek és engedelmesek elő-
 járóikhoz, különös vitézi bátorságot mutatnak. —
 Közöttök a' prédálás és tolvajlás halálos bünte-
 tés alatt meg vagyon tiltatva. Sok polgári hitet
 le nem tett papok vagynak közöttök, kiknek pél-

dájok és bátorítások sokat használ a' köz embe-
reknél, kiknek mennyországot ígirtének életeknek
hazájokért 's királyokért léendő fel áldozásáért.

Junius 23 napján tartatott ülésben *Barerre*
a' közönséges tsendefégre vigyázó Commissió-
nak szószóllója, szükségtelennek lenni mondotta a'
Biron Generál seregéhez küldetett nemzeti Com-
missariusoknak sokságát. Mellynek helyes voltát,
maga a' N. Gyűlés is meg ismervén, követke-
zendő végzéseket hozott: 1. Hogy a' rojalisták
ellen küldetett hadi seregnél lévő Commissáriu-
soknak száma tizre szállítasson le. — 2. Hogy
minden katona, a' ki a' pártos Frantziáktól el
fogattatván, azoktól vett pafsufsal térénd vissza
hazájába, mint által szökött katona úgy tartat-
tasson, 's úgy büntettessen meg. — 3. Hogy az
is azok közzé számláltasson, 's hasonló büntetés
alá vettettessen, a' ki a' közönséges társaság elő-
járóinak hírek 's engedelmei nélkül le tejéndi a'
fegyvert. — Hogy valaki XVII *Lajos*' hűségére
meg esküdénd, a' revolutionális itilő széknek adat-
tasson által. — 5. Hogy az ollyan előjárók, a'
kik az illyetén hűségtelen lakosokat fel nem a-
dándják, foztassanak meg hivatalyaiktól, és
mint velek tzimborálók, büntettessenek meg.

A' Frantzia táborozó seregekre nézve ugyan
Barrerének javaslására, következő végzéseket
tett a' N. Gyűlés: 1. Hogy *Houchard* Generál a'
Mósel; *Beauharnois* Generál pedig a' Rajna mel-
lett lévő seregeket kormányozzák. — 2. Hogy
egy nemzeti biztos *Tullumba*, másik pedig *Mou-
linba* menyenek, a' hadi szerzámok el készíté-
seknek siettetésére. (*Tullum* Lotharingiába, *Mou-
lin* pedig Bourboniában fekvő nevezetes és erős
városok). — 3. Hogy minden kereskedő és Ca-
per; avagy rabló hajók foglaltassanak el, és mind
addig, míg a' közönséges társaságnak hajói el
készülnének, annak szolgálattyanban legyenek, ki
vévén a' *Frantzia polgárné* nevezetű hajói, a'
melly felettébb sok költségben került.

Hadi Történetek.

Hochheim vidékéről illetően bizonyos tudósítás érkezett hozzánk *Moguntziának* ostromoltatásáról. *Juniusnak* 28 napján *Zahlbach* nevű helységből is ki üzettettek immár a' *Frantziák*. *Moguntziának* leg ditsőségesebb tornyát, és templomát is meg emésztette immár a' tűz, kilentzefél órakor kezdettek égni, borzadással szemléltük ezt a' szomorú tüzet. *Pyramis* formára ment fel az ég felé a' tűznek lángja. Az ágyúknak dörgése, a' setét éjjel, és a' fel felé hempelygő lángoknak világossága hideg verejtéket vert ki azoknak homlokaikon, a' kik azt szemlélték. *Tsoportonként* repültenek éjjeli 10 órakor, a' granátok, bombák, és tüzes golyóbisok a' *Szerentsétlen* városba bé. Múlt éjjel égett le a' káptalanbéli templom is, ez a' régi mesterségnek tekintetre méltó maradványa. Hasonló *Szerentsétlenség* érdekelte az *Univeritásnak* templomát is, a' mely *Moguntziának* leg szebb templomai közül való volt. Szorólsan meg nem lehet a' már meg égett házaknak számát határozni, de csak könnyen lehet gondolni, hogy 80 sőt 90 épületet meg emésztett immár az irgalmatlan tűz.

Juniusnak 30 napján ismét keményen repültek *Moguntziába* az ágyú golyóbisok, bombák, és granátok, és csak nem mind azon egy helyre. Dél után 1 órakor a' *Karmeliták* temploma is tüzet vetett 's keményen lángolt. Mind a' benne kégyetlenkedő tűz, mind a' bé hullott tüzes golyóbisok és granátok ki mondhatatlan félelmet és jajgatást okoznak a' lakosoknak. Kétség kívül sok ember és barom meg emésztetik általok. Dél után három órakor ismét próbát tettek a' *Szigetbea* lévő *Frantziák*, 's nagy hajókon akartak a' városba bé menni, de olly derekasan tüzeltek réájok a' német katonák, hogy csak kevesen érhetik el közzülök végeket, a' többinek ismét villa kellett a' szigetbe menni, holott nagy ve-

szedelemben forognak a' naponként mind inkább inkább nevedő viznek árja miatt.

Egy Frankfurtban, múlt hólnapnak utolsó napján íratott magános levélből ezeket olvassuk a' Moguntziát ostromló Császári és Prusziái ostromló seregekről: Tegnap előtől fogva szemmel látott tanúja vagyok Moguntzia szerentsétlenségének. Juniusnak 28 napján bajonétákkal üzték ki a' Cs. K. katonák Weisenauból, és az ott hányatott battriákból a' Frantziákat. A' magyar huszárok álmétkodásra méltó vitézséggel viselték magokat, és mintegy 300 Frantziát aprítottanak ottan le. Juniusnak 28 napján követett éjjel kezdettek az ostromláshoz. Reggeltől fogva estig tartott a' mind a' két részről való ágyúzás. Éjjeli 10 órakor ismét granátot hánytának a' Cs. K. pattantyúsok a' városba bé, egy fertály óra alatt, mind a' Káptalan temploma, mind sok mellette lévő házak tűzben vóltanak. A' benn-támadott tűz rettentő és ólthatatlan vólt. Juniusnak 29-dikén viradta után két órától fogvást nyóltzig meg szünt egy kevesé az ágyúzás, hanem az után a' Szász, és Pfaltzi katonák kezdettek azon szigetre ágyúzni, holott méllyen bé sántzolták magokat a' Frantziák, a' honnan két órákig tartott tüzelés után ki takarodván az ellenség, hajókra ültek, 's bé akartak a' városba menni, hanem két hajót velek égyütt el süllyesztettek a' német ágyú golyóbisok. Ezen alkalmatossággal 40 köz ember, 1 Obristlájtenánt és 1 kapitány estenek a' Frantziáknak kezekbe, a' kik arra rendeltettenek vala ki, hogy az általok el hágyatott szigetet foglalják el. Délben ki tsaptak Weisenaura a' Frantziák, és keményen puskáztak apró fegyvereikből. Éjjel nappal ég Moguntzia, ma holnap hamvánál egyéb nem marad. Lehetetlen az ott lévő nyomorúságot és sivást rivást le írni. A' városból ki költöztek a' Hochhejmi hegyen sátoroznak, 's térden álva imádkoznak feleségeiknek, gyermekeiknek, és javatskaiknak meg maradásokéért; tíz ezer embernél

több jút köldülő páltzára, sokan közzülök, a' nagy szomorúság miatt meg böldöltak elméjékben.

Epen most befzéllick néhány táborból ide érkezett személyek, hogy a' Prussiai király felbe hagyatta a' tüzelést, és egy trombitást küldött bé a' városba, talám jó válással fog onnan visszamenni.

Gr. *Wurmser* Generál kórmánya alatt lévő seregekről következő tudósítást vettünk. *Juniusnak* 20-dik napjától fogva 28 dikig semmi nevezetes dolog nem történt a' Cs. K. és Frantzia seregek között, hanem hogy egynéhány Fr. szökött katonák mentenek hozzája által az ellenségtől. Minekutánna a' Brunsvigiai hertzeg a' Prussiai seregekkel *Edinghofen* tábori helyébol *Kajserlauternbe* masirozott, és Gr. *Wurmsernek* 3 batalion gyalogságot, és 15 escadron lovaságot hagyott vólna, ő, t. i. Gr. *Wurmser* *Altdorf* mellett szállott táborba *Juniusnak* 29 napján. Még azon napon három colonnéban masiroztak ellene a' Frantziák, kétség kívül olly fel tétellel, hogy *Moguntziát* fel öldozhassák a' kemény ostromalól. Hány ezer főből állottanak légyen nem tudatik, mivel többnire a' búza közé rejtezett el a' Frantzia gyalogság. A' Szerviai szabad seregnek kapitánya *Pikl*, és a' Palatinus huszár regementéből *Csifzár* fő hadnagy, kiket *Mészáros* Generál patrollirozni küldött vala ki, látván az ellenségnek sokságát, apró tsatázással visszavonták magokat. Ezt mivelhék B. *Enzenberg* Szerviai szabad seregnek kapitánya és Palatinus huszár regementének fő hadnagya is *Leopold*, kiket a' nevezett Generál a' *Herxheimi* tetökre állított ki vigyázatba. Illyenképen reggeli 5 órakor *Offenbach* felé masirozott az ellenség, még pedig nagy számmal. *Mészáros* Generál úr maga mellé vévén a' Szerviai szabad seregből egy compániát; Pr. *Waldeck* dragonyosainak, és *Mack* vasas regementének egy részét, nem különben

két divisiót a' Palatinus hufzár regimentéből, ki űzte ugyan *Offenbachból* az ellenséget, hanem mivel 2000 Fr. lovalság, és mintegy 10 ezer gyalogság állapodott meg a' *Herxheimi* tetőkön, és sok ágyúkat szegeztek ottan ki; nem tartotta tanácsosnak a' faluból ki űzttetett ellenséget, kevés népével messze űzni, így is reggeli nyóltz órától fogva 11 óráig vóltanak kemény ágyú tüzelés alatt, mellyet a' nevezett Cs. K. seregek egész bátorsággal ki állottanak. Gr. *Wurmser*, a' ki szemmel látott tanúja vala ezen tsatázásnak, illendőképen meg ditsirte mind *Mészáros* Generál urat, mind azon történetben jelen vólt, és magokat vitézül viselt officéreket, és köz embereket.

Printz *Koburg* következendő tudósítást küldött *Juniusnak* 2 napján a' Fels. udvari hadi Cancelláriához *Herini* kvártélyából, *Valenciennesnek* ostromlatásáról: *Valenciennes* várának ostromlására készitetett, hanem a' szüntelen tartó esözések által nagyon meg rontatott sántzok, *Juniusnak* 25 napján rész szerént ismét egészen el készültek, rész szerént igen közel vóltanak el készitetésekhez. A' nevezett napot követett éjjel keményen ágyúzott az ellenség, kiváltképen igen sok bombákat hányt ki ostromló seregeinkre, még is mindazáltal, egy fusilier pattantyúsnál több sebet nem kapott. Azon éjjel három helyen gyúllott meg a' város, és a' várnak két bástyáit annyira le rontották bé repült ágyú golyóbisaink, hogy azokról lehetetlen vólt többé az ellenségnek seregeinkre lövöldözni. *Juniusnak* 26 napját követő éjjel, a' hosszas esözés által el rontatott sántzainknak tisztításában, és a' köfal törő ágyúknak azokba lett bé vitelekben foglalatoskodtanak embereink, mellyekből következett napon keményen is repültenek a' várba az ágyú golyóbisok. E' két nevezett napokon egy emberünk lövetett agyon, és négyen kaptanak sebet. *Juniusnak* utolsó éjjelén a' harmadik paralella sántzknak ásásához kezdettenek az arra rendeltetett parasztok

és katonák, semmit nem gondolván az ellenségnek gyakor lövöldözésével.

*Weissenau*nak Frantziáktól lett el vételéről, mellyről néhány szóval, múlt alkalmatósággal mi is emlékezünk vala, a' Fels. hadi Cancellária után illyetén bővebb tudósítást közölhetünk E. Olvasóinkal. A' miképen az annak el vételére ki küldetett kapitány jelenti, *Manfredini* regementéből való all-hadnagy *Bechell* vágta le tulajdon kezével és fegyverével a' *Weissenau* mellett épült redutának kapujánál állott két Fr. strázsát, és ezeknek segítségekre ment más két Frantzia katonát. Ezen tsatában 26 ember és 2 ló maradt a' Cs. K. seregekből, és 74 ember, 's 15 ló esett sebbe. A' meg sebesítettek között valának *Borovitz Antal* Manfredini; *Henigsberg* hadnagy *Pellegrini*; fő hadnagy *Okopria*, *Geyer* zászló tartó, és *Hiller* adjutáns Gemmingen regementeiből. — Önnön maga a' Fels. Prussiai király különös dicsirettel emlékezett a' parolának kiadásakor, a' Cs. K. katonáknak ezen tsatában mutatott vitézségekről, és azon 4 batalionoknak, mellyek azon tsatában jelen vóltanak, ingyen adatott egy nap húst eledelekre. Juniusnak utolsó napját követelt éjjel minden meg szűnés nélkül ágyúztanak a' Kasseli és Kosthejmi Frantziák az ostromló Cs. K. seregekre. Ugyan azon éjtzaka 300-an ütötenek ki, de minden haszon tétel nélkül. Az úszó battérián lévő Prussiai 6 tisztek közül egyet meg ölt a' Frantzia kartáts, ötöt pedig meg sebesített.

Anglia.

A' Parlamentomnak el oszlattatása előtt új jobban próbát tett az anti-ministerialis rész, a' Frantziákkal léjendő különös békeféség szerzésre. *Fox* uram szokása szerént, keményen perorgált az alsó Parlamentomban mellettek, és sok okokkal igyekezte azt meg mutatni, hogy a' jelenvaló hadakozás nagy veszedelmére legyen az Au-

glusoknak. Egyedül erre az eleibe tétetett kérdésre; kivel kellelően békeiséget szerezeni, némúlt meg. *Burke* ekként vágta *Fox* uram beszédét kétfelé: hogyha, úgymond, békeiséget szerzünk a' Frantzia nemzettel, szükség lezzen minden velünk frigyos hatalmafságok ellen fel támadnunk. Nem régen történt, hogy *Dumurier* 20 ezer nadrágtalan katonákkal fenyegette Hollándiát — örömmel nézem, hogy ő most, más állapotba helyheztetett ember legyen. (Úgy mondatik, hogy ezen gyűlésben jelen lett volna *Dumurier* is, de képtelenségnek lenni látom, ha igaz, hogy Londonba lett érkezése után 48 óránál több idő nem engedtetett nékie az ott való mulatásra). Egyedül az Austriai hadi seregeknek közönhettyük Hollándiának meg maradását — hát ugyan, nem nagy gyengesség volna é tőlünk mostan mellőlök el állani. Valameddig a' Frantziák mostani principiumaikat, avagy gondolkozásoknak módját meg nem változtatják, és magokat meg nem jobbittyák, nem voksolok a' velek való békeiség szerzésre, másként lehetetlen a' velek kötetendő békeiségnek állandónak lenni. *Pitt* minister erre azt mondotta, hogy három környül állástól függene a' Frantziákkal való békeiség szerzés: 1. Hogy ök mostani systemájoktól egészen el állyanak. — 2. Hogy azt a' politicával ellenkezőnek, és bé nem tellyesithetőnek lenni ismérjék. — 3. Hogy meg ismérjék azt, hogy a' velek ellenkező hatalmafságoknak elegendő erejek vagyon az ő meg zaboláztatásokra s. a. t. - Végtére voksra menvén a' dolog, *Fox* uram fel tétele semmivé tétetett.

A' parlamentom el ofzlattatásának alkalmazásával tartott közönséges beszédjében nagyon közönte a' király a' Lordoknak, a' közönséges jónak elő-mozdításához mutatott buzgoságokat, kiváltképen pedig az alsó parlamentomnak ditsirte 's közönte azt a' kézfiséget, mellyet a' hadakozásnak folytatására szükséges summának meg igirésében mutatott. Eggyzfersmind avval biztat-

ta az Angliai rendeket, hogy ő a' szövetséges felderelmekkel egyetemben olytán eszközökhöz nyúlt a' hadakozásnak folytatására, melyek által bizonyosan Európának tsendeségére, és N. Britanniának bátorságára 's hőldogságára tzelő békeleséget fognának eszközteni. Arról is emlékezetet tett, minémü rendelések tételödtének légyen a' nemzet kereskedésbeli hitelének fenn tartására s. a. t.

Örömmel értette az Anglus nemzet, hogy a' Frantziáktól el vétetett *Tabagó* szigetében, melyről immár mi jelentést tettünk, igen sok el készült nádmézet találtak. Egyszermind még azt is, hogy az Angliai Flotta meg támadta *Martinique* szigetét. Egygy *Jamajkából* Londonba érkezett hajó azt hirteltette, hogy azon sziget is az Angliai birodalom alá vetette volna magát.

La Coste név alatt ment *Dumurier* Londonba, és egygy ily embernél vett szállást, a' ki eleitől fogvást nagy barátja volt a' Jacobinusoknak. Mingyárt oda lett érkezése után, *Grenville* Status titoknokjához küldötte maga segédjét *Baptistát*, oda lett érkezésének jelentésére. Tudtára adatván az említett Lordnak e' dolog, világosan meg üzente nékie, hogy töle semmi izenetet és követséget venni nem akar; azután néhány nappal tudtára adattatott *Dumuriernek*, hogy 48 órák el forgása alatt takarodna ki az Országból. Mit volt mit tenni, kéntelenitetett Londont oda hagyni, és ismét hajóra ülven *Ostendebe* vissza menni. Ugy mondják, hogy rövid ott mülátása alatt is néhány ki költözött Frantziák egygy pár pistolra hívták volna ötet ki. Sokan fel tették magokban, hogyha szembe lehetnek vele, szemei közzé pökdösnek. Az is iratik felöle, hogy mingyárt oda lett érkezése után az anti-ministeriális résznek barátságát kereste; Kétség kívül ő is Amérikába fog menni *Valence* General után.

Lengyel Ország.

Lembergöl jött magános levélből olvassuk, hogy *Krakoviában* sok Orosz katonák fekszenek őrizetben, de a' kik gyakorta változnak, és mindenkor éjjel mennek onnan ki, 's éjjel mennek mások helyekbe. Nemcsak a' *Krakóviai*, hanem a' *Sendomiri* és *Lublini* Vajdaságokban is Orosz seregek fekszenek; de még eddig senki a' lakosok között nem kényszerített az Orosz Birodalomnak való hódolásra. Innen azt a' következtést vonják ki némellyek, hogy mind addig, míg a' *Grodnoi Ország* Gyűlésének vége nem leízen, zálogba fognának az említett Vajdaságok maradni. A' mint hallatik semmi hatalma nintsen a' *Lengyel Generál Confoederatió*nak (így nevezetik a' *Lengyel Országi Gyűlés*) az Orosz, Prusszus, és *Austriai* követeknek hírek nélkül valamit az Ország dolgában végzeni. A' szegény *Lengyel király* minden hazájából ki költözött *Lengyeleknek* iratott, és a' *Grodnoi Ország* gyűlésre hívta őket. Többek között illyetén ki fejezéssel élt hozzájuk küldött leveleiben, hogy, ha a' mostani környűl állások között vissza nem téréndenek, nemcsak semmi jót nem reménylhetnek magok iránt, hanem ennekfelette bizonyosan örökre el fogják ottan lévő örökségeiket veszteni.

Elegyes Tudósítások.

A' minémű keménységgel bánt elejénten a' *N. Gyűlés* a' pártosokkal, épen olly szelidséggel kezdi mostan magát viselni a' fel háborodott osztályok eránt. Most tapasztallya, hogy többre lehet az erköltsös és meg átalzkodott alíszonyt, szép szóval és simogatással venni, mint szüntelen való feddődés és verés által. — Már most nemzeti biztosokat és proclamatiókat küldöz az el pártolt osztályokba, 's azok által akarja azoknak lakosait maga részére vonni.

Még a' sem utolsó újság Konstantzinápolyból, hogy noha az Oroszok és Törökök között szerzett békeségben egy nevezetes pont vala az, hogy az Orosz hajóknak mindenkor szabad legyen a' Dardanellákon által menni, még is nemhogy a' Ruszjai Flottának, de még tsak egy Fregattának sem engedte meg az azokon való által menetelt az Osmani fő kormány Izék, melly is egy bizonyos jele annak, hogy a' Konstantzinápolyi és Pétersburgi udvarok között nintsen leg nagyobb égyefség, és hogy az elsőbb nem örömet láttya az Orosz Birodalomnak nevedő hatalmát.

B é t s.

Múlt héten egy különös történet esett idenem mellze, *Schvechet* nevü helységben. Egy Angliából ide szakadott atzél művesnek meg halván a' felesége, magával Angliából ide hozott és örökben tartott ifjú leányt akarta feleségül venni, és fiát egy ide való Lotteria szedőnek leányával ölzve házasítani. Hanem nagyobb kedve lévén az ifjúknak a' vele égygyütt fel neveltetett leányhoz, tellyefséggel nem akart attyának engedelmeskedni. Ezen meg bosszankodván az attya, fiát ide Bétsbe küldötte mihelybe, 's keménnyen reá parantsolt, hogy haza ne mérészelhyen menni. Ez azomban meg sajditván attyának onnan hazúl lett el menetelét, ki lódúlt kedves szeretőjéhez, de nagy szerentséllenségére. Midön leg jobban múltatta vólna magát kedvesével, akkor érkezett haza az apja, kinek haragja fla ellen fel gerjedvén, kést kapott, 's úgy belé ütötte annak Izíve tájára, hogy mingyárt szörnyü halált holt. Na egy hete, hogy ez a' kégyetlen atya meg fogattatván ide bé hozattatott, és már most fej le függesztéssel várja sententziáját.